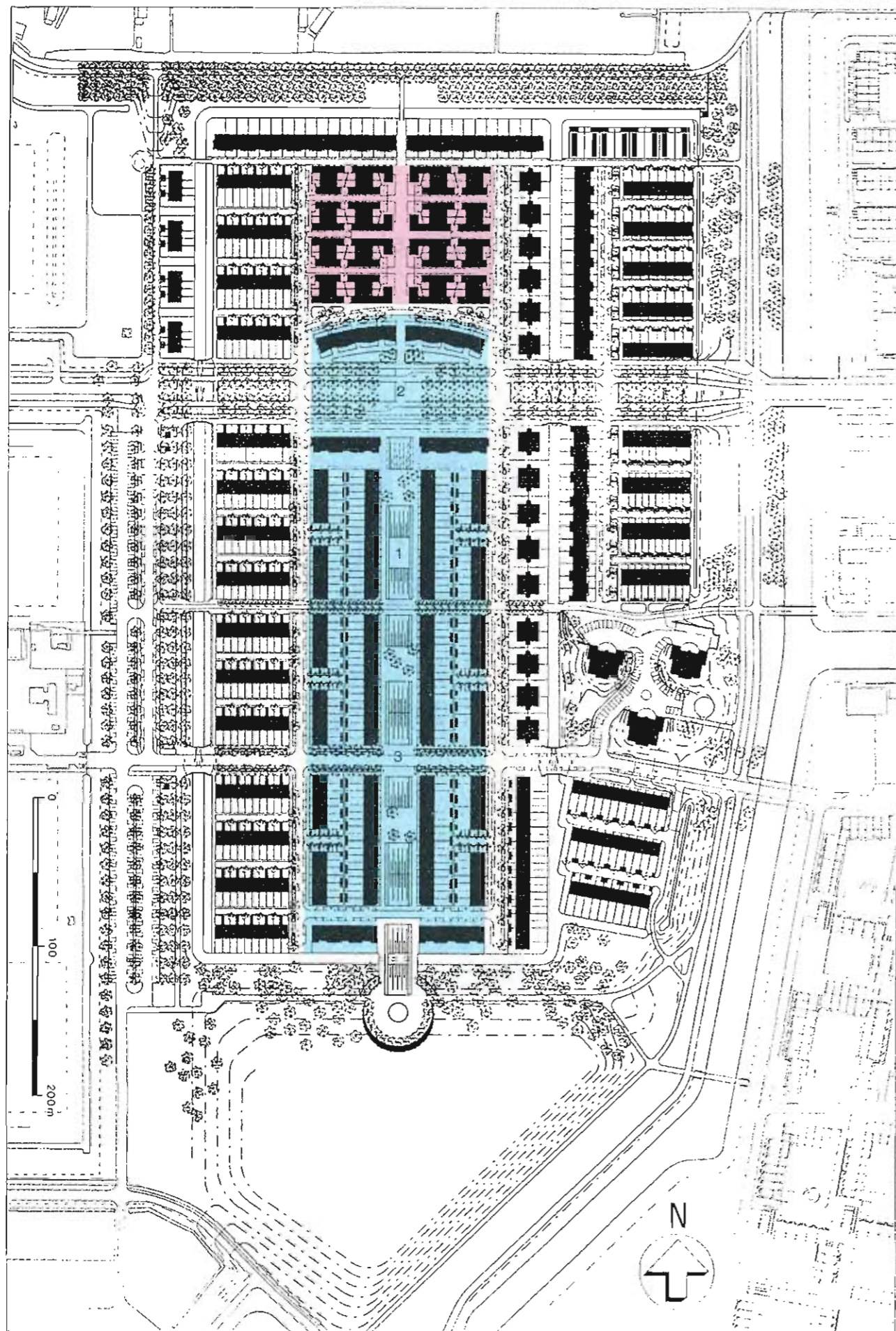


de Architect





Geuzenveld-West, stedenbouwkundig plan.
1 Willem Dreesplantsoen 2 Sam van Houtenweg 3 Tom Schreursweg

Duinker, Van der Torre

De ruggegraat van het stedenbouwkundig plan wordt gevormd door de woningbouw van Duinker, Van der Torre, samenwerken de architecten. Hun woningwetwoningen omzomen de centrale as en de Tom Schreursweg, de weg waarmee de wijk wordt ontsloten. Het is het eerste nieuwbouwplan dat deze architecten, vooral bekend van hun stadsvernieuwingsprojecten, realiseren in een uitbreidingswijk. De overgang van het zorgvuldig inpassen in bestaande gevelwanden naar het maken van compleet nieuwe straten, en het werken met budgetten die zo mogelijk nog krappert zijn dan die in de stadsvernieuwingswijken hebben gezien het resultaat geen onoverkomelijke problemen opgeleverd.

De sociale woningbouw in de wijk, ruim 400 woningen, is verdeeld over twee architectenbureaus; architectenbureau Schippers uit Den Haag en Duinker, Van der Torre uit Amsterdam. Het plan van Duinker en Van der Torre omvat eengezinswoningen en portiekwoningen. De eengezinswoningen liggen

aan het Willem Dreesplantsoen, de lange, brede as die het sterkste ordenende element in de wijk vormt. Deze groene, verkeersvrije zone verbindt de Tom Schreursweg visueel met het bestaande groen aan de zuidrand van de wijk. Om deze stedenbouwkundige ruimte, met voor hedendaagse uitbreidingswijken haast ongekende maten, toch een acceptabel profiel te geven, is gekozen voor een woningtype met een hoogte van drie lagen aan de openbare zijde. De woningbouwvereniging Rochdale wilde voor deze woningen dakpannen toepassen. Duinker en Van der Torre zijn hieraan tegemoetgekomen door te kiezen voor de eenvoudigst mogelijke dakvorm, het lessenaarsdak. Deze is onder een flauwe hellingshoek van dertig graden toegepast. Het dak is iets doorgezet ten opzichte van de voorgevel, zodat de stedelijke ruimte aan de straatzijde nog sterker wordt begrensd.

De woningstroken zijn in een strak ritme van 54 woningen aan elke zijde over de volle lengte van de as doorgezet met slechts tweemaal een onderbreking. Ter plaatse van deze

onderbrekingen zijn de hoekwoningen aan de zuidkant van de woningstrookjes met een mooi vormgegeven entreepartij verbijzonderd. Alle kopgevels zijn in zwart metselwerk uitgevoerd en als zelfstandige schijf vormgegeven. Tussen deze schijven zijn de langgevels uitgevoerd in de lichte verblendsteen.

De ramen op de tweede verdieping van de woningen vormen een over de volle lengte van de as doorgezette strook, die de lengte van de as nog eens benadrukt. De overgangen tussen de verschillende woningen zijn hier herkenbaar aan de gekleurde strookjes ter plaatse van de woningscheidende wanden. De tweede verdieping heeft vierkante ramen in een ononderbroken reeks van begin tot eind. Belangrijk in het straatbeeld zijn de gebolde, roestvaststalen luifels ontworpen door Friso Kramer. Deze zijn gesubsidieerd uit een potje voor kunst bij sociale woningbouw (zie *de Architect*, juni 1991).

De sterke centrale as zal aan de groene zuidzijde een beëindiging krijgen in de vorm



Woningen ten noordzijde van de Tom Schreursweg, gekromde zuidgevel met balkons.

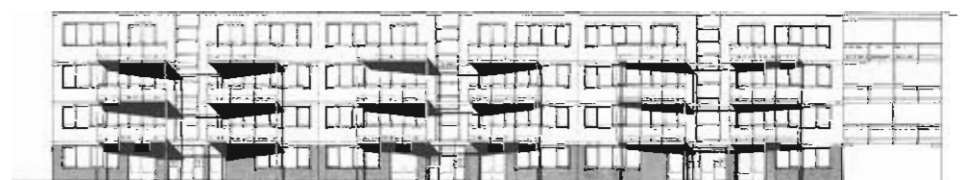
Noordzijde van de Tom Schreursweg, detail van de balkons met gekleurde onderkanten.



Woningen ten noorden van de Tom Schreursweg.



Plattegronden eerste, tweede en derde verdieping.



Zuidgevel

van een 24 meter hoge toren van beeldend kunstenaar Gert Vos. De achtergrond van deze slanke toren wordt gevormd door een bestaande boompark. De toren heeft een transparante voorzijde van stalen roosters, die bij het benaderen steeds transparanter worden. De as wordt verder benadrukt door een brug naar het groen over een bestaande singel.

Gebogen gevelwand

De woningen aan de noordzijde van de Ton Schreursweg hebben een gekromde gevelwand, die de lange centrale ruimte van het stedenbouwkundig plan aan de noordzijde beëindigt. Het vier verdiepingen hoge blok is ter plaatse van de as onderbroken. Deze onderbreking zou een verlenging van de zichtlijn over de as van het stedenbouwkundig plan hebben opgeleverd, als niet een object van kunstenaar André Volten het zicht blokkeerde. Vanuit de centrale stedenbouwkundige ruimte gezien vormt het uit vier stukken natuursteen bestaande massieve object een te-

genpool van het ranke kunstwerk van Gert Vos.

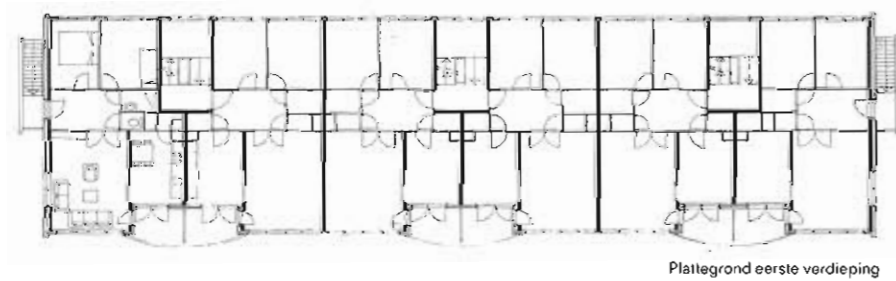
Opvallend aan de gebogen wand is het voor de gevel geplaatste scherm van stalen kolommen en liggers waarop de balkons rusten. Dit scherm geeft de gevel extra diepte. Langs de gevel lopend valt op dat de onderzijde van de balkons in verschillende kleuren zijn geschilderd. Dit levert een steeds wisselend kleurbeeld op. Ter plaatse van de onderbreking in het gebogen blok hebben de woningen extra balkons gekregen die niet alleen beide helften van het blok koppelen, maar tevens de doorgang tussen de blokken ruimtelijk veraangenamen.

Zwarte schijf

Misschien wel de mooiste woningblokjes zijn de rechte strookjes aan de uiterste zuidrand van de wijk en langs de zuidkant van de Ton Schreursweg. Deze blokjes van vier lagen hoog hebben een heldere gevelopbouw met drie, door verticale glasstroken herkenbare portieken. De centraal in het blok gelegen

woningen hebben strookvensters, terwijl de kopwoningen als een beëindiging van de strook juist twee losse ramen hebben. We zien op de koppen ook weer de net iets los gedetailleerde zwarte schijf als kopgevel. De kopgevels van de blokjes aan de parkzijde zijn verder verbijzonderd door de aanwezigheid van kleine balkonnetjes. De blokjes langs de Ton Schreursweg hebben een zwaarder accent gekregen in de vorm van een entreepartij ten behoeve van de kopwoningen op de eerste verdieping. Een trap met een betonnen luifel en een betonnen scherm aan de zijkant leidt hier naar de voordeur van de woning. Deze kostbare ingreep is gezien de mogelijkheid de woning ook via het portiek te ontsluiten wellicht geforceerd, maar leidt tot een waardevolle verlevendiging van de kopgevels. Tevens is de sociale controle hierbij gebaat en wordt het begin van het Willem Drees plantsoen geaccentueerd. Helaas is bij één van de kopgevels een gedrocht van een elektriciteitskast tegen de betonnen schijf geplaatst.

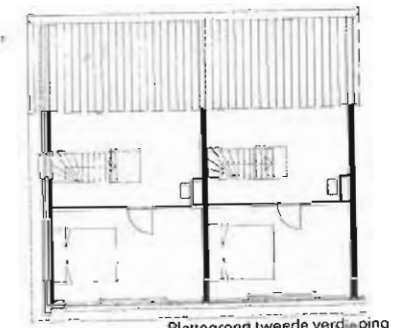
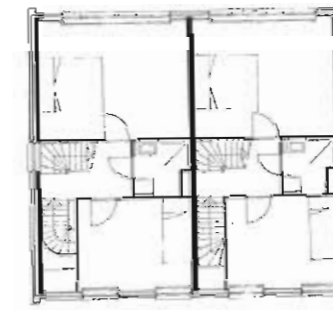
Woningen op de kopse kanten van het Willem Dreesplantsoen.



Woningen aan het Willem Dreesplantsoen.



Perspectief over de as.



Net als bij de stadsvernieuwingprojecten van Duinker en Van der Torre zijn ook in Geuzenveld-West de woningplattegronden goed doordacht. Allereerst zijn er de eengezinswoningen die opvallend breed zijn. De slaapkamers zijn in de breedterichting van de woning geplaatst, waarbij de kamers de volle gevelbreedte beslaan. Ook hier zijn de kopwoningen afwijkend vanwege een iets bredere traveemaat en de ingang op de hoek. Ook bij deze woningen vinden we de interne circuits en glaswanden met deuren, zoals we die al van de stadsvernieuwingprojecten van Duinker en Van der Torre kennen. In het gebogen blokje vinden we plattegronden met een badkamer die tussen beide slaapkamers ligt, waardoor een heel compacte plattegrond is ontstaan met een minimum aan verkeersruimte. Ook hier is een aantal interne circuits in de plattegrond verwerkt. Op de begane grond van dit blok en de kleinere rechte blokjes zijn woningen voor minder validen te vinden. Elke woning is hierbij aan de speci-

fieke wensen van de toekomstige bewoners aangepast.

Openbare ruimte

Blijken van aandacht voor het overgangsgedebied tussen woning en openbare ruimte zijn de voortuintjes van de eengezinswoningen waarin naast de voordeuren bamboe is geplant. Het was de bedoeling dat deze snel groeiende bamboeplantjes een beeld van wuivende bamboestengels op zouden leveren. Helaas zijn er al veel bewoners die anders denken over de inrichting van hun voortuintjes. Wel zijn in deze gevels de luifels van Friso Kramer gerealiseerd. Onder de luifels is onopvallend een buitenlamp in het metselwerk opgenomen. De woningen op de koppen hebben een laag tuinmuurtje met daarop een stalen hekwerk als afsluiting van de achtertuin. In de blokjes bij de Ton Schreursweg is met succes geprobeerd een aantal winkelruimtes onder te brengen.

De aandacht die de openbare ruimte heeft gekregen in het ontwerp van Duinker en Van

der Torre gaat aanzienlijk verder dan in de overige ontwerpen in de wijk. Het is opvallend dat juist bij de woningwetwoningen het bedoelde ideaalbeeld van een met zorg aangekleed overgangsgedebied tussen privé en openbaar het meest is benaderd.

HANS STOUTJESDIJK
Foto's JAN DERWIJF

WONINGWETWONINGEN GEUZENVELD-WEST - Opdrachtgever Bouwvereniging Rochdale, Amsterdam Architect Duinker, Van der Torre, samenwerkende architecten, Amsterdam, technische uitwerking i.s.m. Bouwkundig Werkburo Stramien 2000, Koudekerk a/d Rijn Ontwerp John Buijs, Margreet Duinker, Machiel van der Torre, Beeldende kunst Geert Vos, Amsterdam, technische constructies Bekker en Stroband bv, Amsterdam Aannemer portiekwoningen UBA Bouw bv, Uithoorn Aannemer portiekwoningen MUWI van Gent, Amersfoort Aanvang bouw mei 1990 Oplevering juni 1991. Bruto vloeroppervlak 23200 m² Bruto inhoud 63100 m³ Bouwkosten f 9.090.000,- (eengezinswoningen) f 10.300.000,- (portiekwoningen)